

GRÖÖTSTEDELIJK PRÖDUCTIEHUIS MET EIGEN PÖDIUM

Foto: Wikke van Houwelingen

INHOUD

1. De lat hoog, de drempel laag	4
2. Frascati Producties	6
3. Grootstedelijk programmeren in een nieuwe context	10
4. Bedrijfsvoering en financiën	14
5. Publieksbereik	15
Bijlage Theateralliantie	17

GROOTSTEDELIJK PRODUCTIEHUIS MET EIGEN PODIUM

1. DE LAT HOOG, DE DREMPEL LAAG

De 21ste eeuw begon in vele opzichten als een periode van crisis: ecologische, financiële en politieke onheilsberichten domineren de kranten, vertrouwde structuren en vaste waarden verbrokken en verschuiven in ras tempo. Het gevoel grip te verliezen tornt aan de fundamenteën van ons samenleven. Deze veranderingen manifesteerden zich het eerst en het meest onverbiddelijk in de grootstedelijke omgeving: in de stad staan de kwetsbare menselijke verhoudingen op scherp. Het is dan ook vanuit de steden dat de eerste alternatieve antwoorden op de crisis werden geformuleerd: bewegingen als Occupy, G-1000 en de Arabische lente legden een hernieuwde zoektocht bloot naar de invulling van begrippen als burgerschap, samenhang, democratie en verantwoordelijkheid. In die zoektocht kunnen de kunsten niet achterblijven. Het theater ontstond ooit ten behoeve van het openbaar debat, de theatrale botsing van woord en weerwoord. Juist nu de politieke arena en het publieke domein steeds vaker op theater gaan lijken, is het aan de podiumkunsten om weer politiek te worden. Om als kunstvorm én als podium eigentijdse, geëngageerde perspectieven te bieden op de aloude vraag: hoe te leven in tijden van crisis en verandering? In deze rumoerige tijden kan en moet de kunst de 'oude' taak opnemen een spiegel te zijn van de tijdgeest en de menselijke ziel.

In juni van het afgelopen jaar startte vanuit Frascati de Mars der Beschaving. Een generatie jonge theatermakers stond op voor de toekomst. Zonder hulp van koepelorganisaties en vakbonden orkestreerden ze het enige substantiële verzet tegen het nieuwe regeringsbeleid. Meer nog dan over de eigen toekomst, ging het hun om de toekomst van ons land, om onze gedeelde beschaving. De Mars markeerde een omslag en fungeerde voor veel jonge kunstenaars als een revolutie: 'Kunst brengt ideologisch debat terug', kopte het NRC op de voorpagina. Diezelfde Mars heeft ons er echter ook van doordrongen hoezeer de kunsten

aan publiek draagvlak hebben verloren. De kunsten hebben veel te herwinnen en moeten misschien ook zelf van perspectief wisselen. Het is aan ons om zowel de vigerende meningen over de hedendaagse podiumkunsten tegen het licht te houden, als de intrinsieke waarde ervan opnieuw te wegen. Om de wereld te veroveren en de stad Amsterdam in te nemen.

In die uitdaging wil Frascati een centrale rol op zich nemen. We willen de komende periode blijven aantonen dat theater een bepaalde 'intelligente benadering van de wereld' is. Het is een uitdrukking van architect Rem Koolhaas: zoals in een architectenkantoor concepten en strategieën worden ontwikkeld om maatschappelijke verschijnselen met elkaar in verband te brengen, wil ook Frascati gedurfde lijnen uitzetten, vanzelfsprekendheden doorbreken, nieuwe verbindingen creëren. We hebben de ambitie een brug te slaan tussen de innovatieve kunsten en de stad, tussen kunstenaars en publiek. Dat doen we door verder te bouwen aan een huis dat het artistieke risico niet schuwt en tegendraads durft te zijn, maar dat tegelijkertijd publieksimpact en een grootstedelijke, internationale inbedding centraal stelt. Frascati is een theater waar jong talent en ervaren makers, nieuwe kijkers en vertrouwd publiek elkaar dicht op de huid zitten. Waar toptalent zich kan ontwikkelen en inspirerende verbeeldingsmodellen over onze gezamenlijke toekomst ontstaan. We moeten de lat zo hoog mogelijk leggen, maar de drempel zo laag mogelijk houden.

FRASCATI IN DE STAD

Amsterdam is beweeglijker en diverser dan ooit: met haar 183 verschillende nationaliteiten is ze een belangrijke motor in de ontwikkeling van een tolerante en open gemeenschap. Daarbij heeft de stad nood aan een kunstenlandschap dat net zo divers is als haar inwoners. Als theater hebben wij de rol om te reageren op wat leeft in de kunsten en de samenleving én om proactief beleid te maken rond thema's die we van levensbelang achten. In het stedelijke kunstnetwerk vormt Frascati op verschillende fronten een verbindende schakel: tussen aanstormend en gearriveerd talent, kunstvakopleidingen en beroepspraktijk, grote en kleine

zaal, stadcentrum en 'de wijken', jongeren en theater, lokale en internationale ontwikkelingen. Ons theaterhuis is gevestigd in de Nes, naast het Leidseplein een van de twee theaterlocaties in de stad. Als het *Off Broadway* van Amsterdam is de Nes met als belangrijke theaters de Engelenbak, De Brakke Grond en Frascati een plek voor vernieuwing, talent en internationale ontwikkeling in het kleine zalencircuit. De Nes heeft een uniek karakter: het is een levendige straat die kunst, horeca en (met de komst van het NRC-hoofdkantoor) media samenbrengt. Voor het uitwerken van onze ambities zijn, naast onze burens in de Nes, ook andere partners in de stad van belang. Frascati maakt deel uit van de theateralliantie: een samenwerking tussen de Stadsschouwburg Amsterdam, Toneelgroep Amsterdam, Frascati, Likeminds, Julidans, het Holland Festival en het Theaterfestival. Samen nemen we verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, diversiteit en dynamiek van de podiumkunsten in de stad. Door aansluiting op elkaars activiteiten willen we werken aan een groter publieksbereik en meer impact. De alliantie richt zich op talentontwikkeling, productie, presentatie, educatie, marketing en culturele diversiteit. In een gezamenlijk document (zie bijlage: **Van nood tot deugd**) lichten we deze samenwerking toe.

FRASCATI ALS PRODUCTIEHUIS THEATER MET EIGEN PODIUM

Frascati vraagt subsidie aan voor de functie 'productiehuis theater met eigen podium'. We begeleiden jonge getalenteerde makers in hun ontwikkeling tot zelfstandige podiumkunstenaars. Dat doen we in alle vrijheid: van kleine tot grote zaal, van locatietheater tot galerie en community art-project. Centraal voor de werking van Frascati is de interactie tussen produceren en programmeren. Sinds de fusie tussen Gasthuis en Frascati in 2008 werken wij aan een praktijk waarin beide polen organisch verbonden zijn. Voor talentontwikkeling op hoog niveau achten wij de verwevenheid met de artistieke, publieke en maatschappelijke dynamiek van een programmerend huis cruciaal, zeker in een tijd waarin de relaties met de stad en het publiek zorgvuldig geherdefinieerd worden.

Het publiek vindt in Frascati een podium waar nieuwe vormen worden uitgevonden en waar lokale, nationale en internationale thema's en partners elkaar ontmoeten, bevragen en wederzijds beïnvloeden. Naast voorstellingen uit het eigen productiehuis zal Frascati dus nog steeds een sterke en onderscheidende programmering presenteren. Het ankerpunt is het werk van onze huisgezelschappen en vaste bespelers. Daarnaast is er ruimte voor eigentijdse dans, jongerenprogrammering en internationale voorstellingen.

In contextuele programma's die inspelen op de actualiteit verbinden we het werk uit het productiehuis met de geprogrammeerde voorstellingen. De verhouding tussen produceren en presenteren wordt wel aanzienlijk herschikt: momenteel presenteren we jaarlijks 690 voorstellingen op drie verschillende locaties, samen goed voor vijf zalen: Frascati, Frascati WG en de Brakke Grond. Dit aantal brengen we terug naar ca. 450: we programmeren niet langer in de Brakke Grond en Frascati WG wordt enkel nog als laboratorium en montagepodium ingezet.

SAMENGEVAT STAAT FRASCATI VOOR:

De kunstenaars van morgen.

Frascati garandeert de ontwikkeling van eigenzinnige, onafhankelijke podiumkunstenaars.

Huis voor de innovatieve kunsten.

Frascati is aanjager van vernieuwende, onafhankelijke en kleinschalige podiumkunsten, en staat zo garant voor een divers landschap.

Een open publiekshuis.

Geen theater zonder publiek: Frascati biedt een structuur waar duurzame relaties met het publiek kunnen worden uitgebouwd.

Het theater en de stad.

We zoeken de confrontatie met de stad als graadmeter van de samenleving. Grootstedelijke thema's en lokale inbedding zijn expliciete agendapunten. Zo bouwen we bruggen tussen het theater en de stad, tussen de kunstenaars en de Amsterdamse wijken.

Amsterdam als wereldstad.

Frascati biedt een uitgesproken internationale context voor productie en presentatie in Amsterdam; een afspiegeling van de grootstedelijke actualiteit en mentaliteit.

2. FRASCATI PRODUCTIES

Frascati Producties legt zich onverminderd toe op de ontplooiing van excellent talent. De omstandigheden waaronder jonge kunstenaars kunnen groeien zijn echter ingrijpend veranderd. Er is minder tijd en ruimte om een eigen artistieke vorm te vinden en een positie in het veld te veroveren. Excelleren betekent voor jonge podiumkunstenaars vandaag dat zij zich niet alleen artistiek-inhoudelijk, maar ook artistiek-ondernemend kunnen onderscheiden: dat zij een eigen publiek opbouwen en zich maatschappelijk positioneren. Frascati begeleidt aanstormende theatermakers bij al deze facetten van het kunstenaarschap, in relatieve rust en met maatwerk. De organische verbinding tussen produceren en programmeren zorgt voor een omgeving waarin de jonge maker een publiek aan zich kan binden. Frascati staat zo garant voor een nieuwe generatie kunstenaars met een scherp bewustzijn van de functie van theater in het publieke domein. Bovendien biedt de programmering van het huis een ongekende rijkdom aan artistieke confrontatie en een breed netwerk dat voor de ontwikkeling kan worden ingezet. Sinds de fusie van Gasthuis en Frascati in 2008 (en in de vijftien voorgaande jaren in de huizen afzonderlijk) hebben tal van belangwekkende makers via ons een eigen plek verworven in het (inter-)nationale theatercircuit: Jetse Batelaan, Marcus Azzini, Sabri Saad el Hamus, Edit Kaldor, Andrea Božić, Nicole Beutler, Susanne Kennedy, andcompany&Co., Laura van Dolron, Ivana Müller, Marjolijn van Heemstra. Zij ontvangen inmiddels steun als zelfstandig gezelschap of zijn doorgestroomd naar gezelschappen, producenten en podia zoals het Ro Theater, Het Nationale Toneel, De Nieuw Amsterdam, ICK Amsterdam, Oostpool maar ook Wiener Festwochen, Kunstenfestivaldes arts of de Münchner Kammerspiele.

SELECTIE

Frascati is geïnteresseerd in kunstenaars die de grenzen van hun vak en discipline willen verleggen. Makers die geëngageerd 'documentair' werk en nieuw repertoire creëren, dat persoonlijk en authentiek is en tegelijkertijd een theatrale zeggingskracht heeft die het particuliere overstijgt. We selecteren jonge podiumkunstenaars die op onconventionele wijze verbanden leggen met de wereld om hen heen. We richten ons nadrukkelijk op kunstenaars met een grootstedelijke, internationale visie, mentaliteit en werkwijze. Artistiek talent staat daarbij voorop, maar meer dan ooit kiezen we voor talentvolle mensen die ook bereid en in staat zijn op een creatieve en eigenzinnige manier

na te denken over publieksimpact, marktwerking, aanbod en afname. We selecteren breed: we maken plek voor regisseurs, maar ook voor mimers, schrijvers en performancekunstenaars uit de verschillende kunstvakopleidingen in Nederland (vooral Amsterdam) en soms het buitenland. In de ontwikkeling van jonge choreografen neemt Frascati een beperkte, vooral aanvullende functie op zich, die zich expliciet richt op dansmakers die interdisciplinair werken. Ook hebben we een scherp oog voor kunstenaars die zich buiten de gewone paden aandienen, juist omdat we het van belang vinden een afspiegeling te zijn van de diversiteit in onze stad.

Vanwege de landelijke subsidiestop voor productiehuisen verwachten we de komende periode een toename van het aantal aanvragen. Scherpe selectie is cruciaal. Het initiatief voor een eerste contact ligt zowel bij de jonge theatermakers als bij Frascati. De artistiek directeur is verantwoordelijk voor de selectie en doet dat in nauw overleg met het artistiek team. Het talent van de maker en het profiel van ons huis zijn doorslaggevend, tegelijkertijd zijn we ons ook bewust van onze verantwoordelijkheid voor (de pluriformiteit van) het theaterveld. Daarom betrekken we meer dan voorheen onze naaste artistieke partners en ons brede netwerk als tipgevers. We hebben o.m. Nicole Beutler, Gillis Biesheuvel (Dood Paard), Jeroen de Man (De Warme Winkel) en Jochem Stavenuit (Bambie) uitgenodigd om ons te adviseren.

DE KUNSTVAKOPLEIDINGEN

In de selectiefase is een goede samenwerking met de kunstvakopleidingen van cruciaal belang: dit stelt ons in staat studenten al vroeg in hun traject te volgen. Buiten Amsterdam hebben we contact met onder meer de toneelschool Arnhem, de schrijfopleiding Utrecht, het Rits in Brussel en de Toneelacademie Maastricht. We volgen de studenten op de voet en geven bij diverse opleidingen gastlessen. Ook organiseren we samen jaarlijks het 'the best of Maastricht'-programma. Maar uiteraard intensiveren we vooral onze samenwerking met de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK).

De banden met de verschillende studierichtingen van de AHK zijn intensief. Een selectie laatstejaars regiostudenten monteert en presenteert werk in Frascati WG. We tonen eindexamenwerk van de SNDO, de Mimeopleiding en de Master of Choreography. Ook werken we samen op projectbasis, zoals bij de jaarlijkse productie van de SNDO in het kader van Something Raw. Met Dasarts zijn we in gesprek over de invulling van de toekomstige duale master. Beroepspraktijk en onderwijs groeien zo naar elkaar toe.

EEN TRAJECT IN TWEE FASES

We richten een traject in met twee fases: de ontwikkelingsfase en de productiefase. Niet alle theatermakers doorlopen noodzakelijk beide stadia; de begeleiding van toptalent is maatwerk. Met iedereen ontwerpen we een persoonlijk traject dat regelmatig wordt geëvalueerd en bijgesteld. De ontwikkelingsfase bestaat uit één of twee bescheiden projecten per jaar gedurende maximaal twee jaar. De productiefase bestaat uit één of twee producties per jaar gedurende maximaal drie jaar. Een volledig traject bij Frascati beslaat dus vier

samenwerking met Toneelgroep Amsterdam (TA) versterkt. Ivo van Hove zal regelmatig een jonge maker in deze fase begeleiden. Zo is hij coach van de jonge Maren Bjørseth; zij geldt als een groot talent dat vrijwel zeker een toekomst in de grote zaal tegemoet gaat. Dood Paard begeleidt een andere nieuwkomer: de jonge getalenteerde schrijver/acteur Naomi Velissariou. In deze fase wil Frascati risico blijven nemen in zijn keuze; deze eerste jaren laten ons toe in te schatten of talent daadwerkelijk kan excelleren. Bij gebleken kwaliteiten stroomt men door naar de productiefase of een andere plek in het podiumkunstenveld.

tot vijf jaar. De makers worden begeleid door de artistiek directeur en de dramaturg maar krijgen ook intensieve ondersteuning vanuit andere gelegingen van de organisatie (techniek, productie, programmering, communicatie, zakelijke leiding).

De ontwikkelingsfase speelt zich af in de luwte van Frascati WG. In dit prille stadium staan onderzoek en ontwikkeling centraal. We hebben de ervaring dat toptalent zich openbaart in het proces. De nadruk van onze praktijk ligt dan ook op het maken van (bescheiden) voorstellingen. Reflectie en verdieping krijgen een plek in de vorm van een regiestage bij onze artistieke partners, een schrijfp opdracht of deelname aan workshops. Het artistieke en productieteam van Frascati observeert en begeleidt. Al heel vroeg worden daar ook onze partners bij betrokken. Zo is de

Binnen deze fase zijn ook een aantal schrijftalenten aan het huis gebonden. Onder meer Fleur van den Berg en Mustafa Duygulu. We kiezen voor toneelschrijvers als 'embedded journalists' van onze gemeenschap, vaak met een sociaal vuur, die een veelzijdige praktijk hebben. Jaarlijks 4 producties waarbij de grootte afhankelijk is van de behoefte en de ontwikkeling van de maker.

De productiefase biedt toptalent de kans om onder professionele condities voorstellingen te maken. De nadruk ligt op het artistieke product. Onder intensieve begeleiding stellen we makers in staat om een onderscheidend artistiek profiel uit te werken, een professionele praktijk op te zetten én een eigen publiek te vinden. Bewustwording van de eigen positie in een brede maatschappelijke context is hier een expliciet onderdeel van. In 2013

doorlopen Sadettin Kirmiziyüz, Jan Martens, Julie van den Berghe en Tijdelijke Samenscholing deze fase. Allen zijn ze als theatermakers 'bruggenbouwers' tussen kunst en samenleving. Zo maakt Kirmiziyüz een tweeluik onder de titel *Hollandse Luchten* over 'de vrijheid van meningsuiting' en 'het profetisch antwoord op populisme'. Het energieke collectief Tijdelijke Samenscholing creëert, met als coach Matthias de Koning (Discordia), een komedie over oorlog en menselijkheid, gebaseerd op het werk van Primo Levi (in coproductie met Productiehuis Rotterdam). De presentatie van werk uit de productiefase vindt plaats in de Nes, of indien gewenst in de Stadsschouwburg Amsterdam (SSBA) of op locatie in de stad. Een tournee brengt het werk onder de aandacht van een landelijk (soms internationaal) publiek.

Een betrokken netwerk van partners en coproductanten is onontbeerlijk voor de groei van jonge theatermakers. We introduceren onze kunstenaars met regelmaat bij binnen- en buitenlandse gezelschappen en huizen zoals de Appel Arts Center, Ro Theater, Oerol Festival, NTGent, Springdance, Holland Festival, Campo (Gent) en Brut (Wenen). Onder begeleiding van Frascati kunnen ze ervaring opdoen in een nieuwe artistieke en productionele omgeving. Een belangrijke partner is TA: in het kader van TA-2 zullen in de komende jaren twee van onze jonge regisseurs hun eerste stappen zetten in het creëren van voorstellingen binnen de setting van een groot gezelschap. De eerste is Julie van den Berghe. Zij werkt sinds 2010 bij Frascati en is een uitzonderlijke regisseur van wie de theatertaal tegelijk naïef poëtisch en gestileerd als barok en inktzwart is. Wij brachten haar in contact met TA waarmee in de komende jaren een deel van haar traject zal worden ingevuld. Zij zal in het kader van het alliantiemodel TA-2 twee producties maken. Een tweede regisseur wordt later gekozen. Ook onze succesvolle samenwerking met ICK Amsterdam wordt doorgezet. De veelbelovende danstheatermaker Jan Martens zal onder auspiciën van Frascati een residentie bij ICK volgen. Na Andrea Božić wordt hij de tweede maker die in een vroeg stadium van zijn ontwikkeling kan werken met de topdansers van dit ensemble.

De productiefase eindigt na drie jaar. Samen met de maker ontwikkelen we in die periode een plan voor de toekomst. Uitstroom vindt plaats door aansluiting bij een bestaand (BIS)gezelschap of de verwerving van een onafhankelijke positie in het kunstenveld.

INTERNATIONALE COPRODUCTIES

Een belangrijk segment van het productiehuis richt zich op internationale (co)producties. Bij de fusie in 2008 werden een internationale werking en uitstraling expliciet als motor van het nieuwe huis geformuleerd. Niet alleen omdat Amsterdam bij uitstek een internationale kunstenaarsstad is, maar ook omdat kunstenaars van nu niet meer aan één huis, stad of land gebonden zijn: hun werk ontwikkelt zich steeds vaker op 'nomadische' wijze, binnen internationale netwerken. Frascati heeft in korte tijd veel expertise opgebouwd in het produceren van internationaal werk. We ondersteunden eigen makers als Jefta van Dinther, White Horse en andcompany&Co en introduceerden hen in het internationale theatercircuit. Omgekeerd hebben we door coproducties belangwekkende internationale kunstenaars als Antonia Baehr (DE), Ivo Dimchev (BG) en Ginstersdorfer/Klaßen (DE) naar Nederland kunnen halen. De afgelopen jaren zijn we een volwaardige partner geworden in het internationale veld.

De komende jaren wordt de internationale werking van het huis uitgebreid. Twee netwerken spelen hierbij een centrale rol: het Europese *House on Fire* en *WEB*. *House on Fire* bestaat uit tien Europese partners, zoals Théâtre Garonne (FR), Lift (UK), Brut (AT), HAU (DE), Kaaitheater (BE), Archatheatre (CZ), Malta Festival (PO), Teatergarasjen (NO) en Teatro Maria Matos (PT). Met subsidie van de Europese Gemeenschap richt het project zich op de productie van voorstellingen en thematische programma's die kunst, politiek, wetenschap en brandende Europese kwesties op een inhoudelijke wijze samenbrengen. We werken hierbij vooral samen met meer gevorderde internationale kunstenaars. *WEB* is een informeel Europees netwerk dat bestaat uit Vooruit (BE), wp Zimmer (BE), Centre Pompidou Metz (FR), Uzesdance (FR), Beursschouwburg (BE), Dampfcentrale (CH) en Levivat (FR). Sinds 2010 wordt op regelmatige basis werk gecoproduceerd van een nieuwe generatie Europese performancekunstenaars en choreografen. De doelstelling is om jong, veelbelovend en vernieuwend werk internationaal te produceren en introduceren.

ACTUALITEIT

Geen theater zonder wereld. Frascati grijpt maatschappelijke thema's aan om de verbinding te leggen tussen theater en de actualiteit. Het wil een platform zijn voor publiek, theatermakers en specialisten, waar kunst, politiek en wetenschap zich verhouden tot brandende kwesties in de samenleving. Met deze actuele programma's begeven we ons op het grensvlak van produceren en programmeren en zoeken we cross-overs tussen maatschappelijke domeinen. De program-

ma's komen tot stand in dialoog met de artistieke partners van het huis: de jonge productiehuismaakers, de huisgezelschappen, de vaste bespelers en verwante huizen en makers. Spraakmakende voorbeelden van de afgelopen jaren zijn *Crisis in Frascati* (over de financiële crisis), *De macht van het woord* (over retoriek en de impact van politiek taalgebruik) en *De maatschappij als gevangenis* (over de diplomademocratie en maatschappelijke in- en uitsluiting). Deze programma's zijn stevast een mix van voorstellingen, debat, vlugschriften, documentaires en installaties: een energieke combinatie die het publieke denken op een onverwachte en vaak speelse manier aanvuurt. Ze bieden bovendien een uitgelezen moment om nieuwe publieksgroepen, (media)partners, maatschappelijke organisaties en financiers aan het huis te binden.

Nicole Beutler/Piece © Jean van Lingen

VERDIEPING

Regelmatig organiseren we activiteiten die gericht zijn op kennisverwerving, reflectie op de eigen praktijk en uitwisseling met andere kunstenaars. Voorbeelden zijn de lezingenserie De Openbaarheid (over de rol van kunst in de samenleving) en het jaarlijkse symposium van Something Raw. Het Lectoraat Kunstpraktijk en artistieke ontwikkeling aan de AHK, de UvA en gezelschappen als de Veenfabriek en ICK zijn belangrijke partners. Zo ontwikkelen we met de UvA een programma rond de theatervernieuwers van het eerste uur (Werktheater, Baal en Discordia).

JONGERENPRODUCTIES

Frascati heeft een traditie in het presenteren en produceren van jongerentheater. Jongeren zijn immers de kunstenaars en bezoekers van morgen. Zo brengen we actief verbindingen tot stand tussen de Amsterdamse jongeren, hun beleveniswereld en eigen artistieke taal, en het eigentijdse aanbod van ons huis. Deze praktijk kreeg een vlucht in 2011, toen de taken van Jongerentheater 020 aan Frascati werden overgedragen. In korte tijd hebben we een stevige jongerenwerking uitgezet, verbonden aan het Breakin'Walls-label. Dit resulteerde in bijzonder geslaagde producties van Alida Dors (Solid Ground Movement) en Nicole Beutler en een groep van 45 gemotiveerde, aan Frascati verbonden jongeren. Aangezien de functie 'bekwamen' (die een prominente plek bij het AFK krijgt toebedeeld) niet langer door Frascati kan worden opgenomen, zullen we deze belangrijke werking op de andere wijze voortzetten: vanaf 2013 worden onze jongerenproducties ondergebracht bij alliantiepartner Likeminds onder de titel Studio Likeminds. De studio heeft een directe verbinding met het professionele ensemble van Likeminds en met het productiehuis van Frascati. Uitgangspunt is dat jongeren samenwerken met professionele theaternmakers, waarbij wederzijdse kruisbestuiving en een artistiek eindproduct centraal staan.

3. GROOTSTEDELIJK PROGRAMMEREN IN EEN NIEUWE CONTEXT

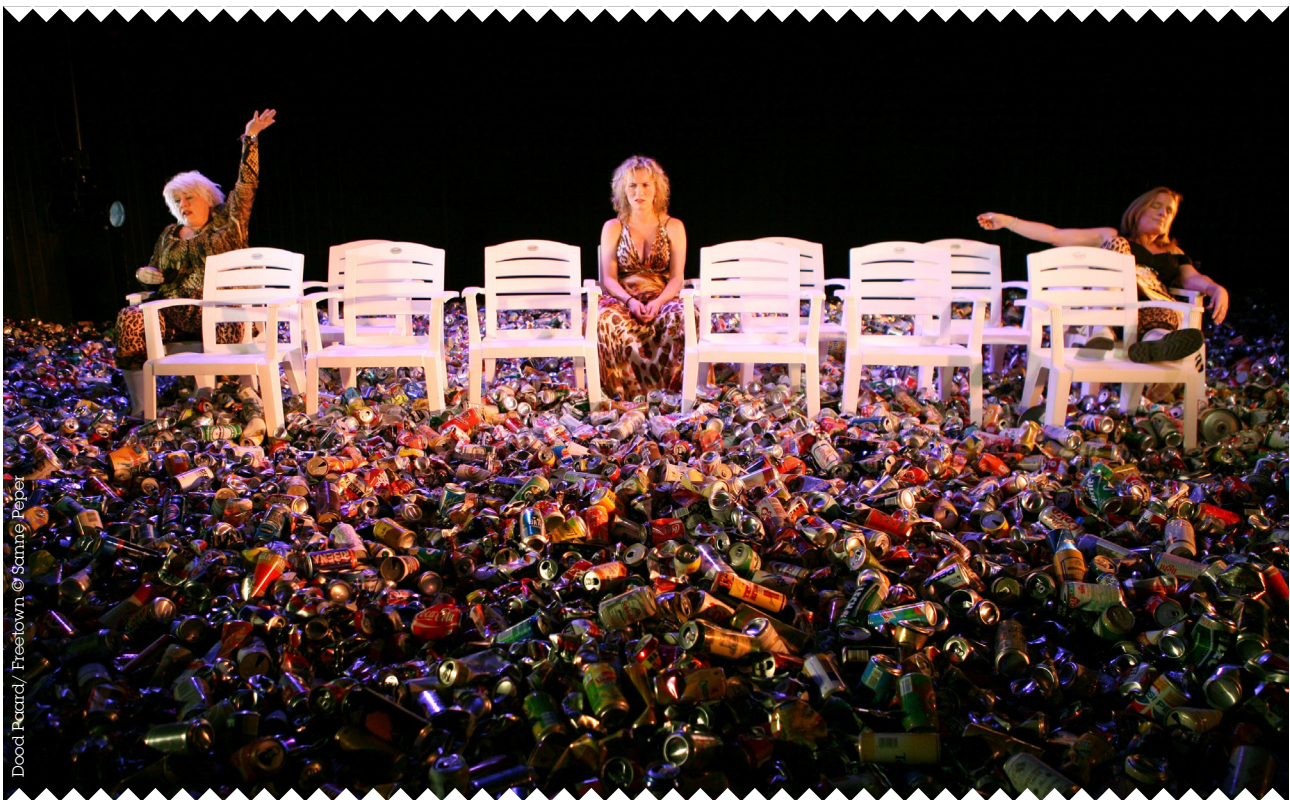
Frascati tekent in voor de functie van productie-huis met eigen podium. Dit podium blijven we grootstedelijk programmeren, in een dynamische wisselwerking met de eigen producties. De ruimte voor programmering zal noodgedwongen beperkter worden. We anticiperen in onze plannen op de te verwachten krimp in het aantal gezelschappen en we dragen bij aan de roep om minder stoelen in de stad. Op jaarbasis gaan we terug van 690 naar ca. 450 voorstellingen. Vanaf 2013 worden alle publieke activiteiten geconcentreerd in Frascati in de Nes. We willen blijvend investeren in een continue programmering van hoge kwaliteit. Langere speelreeksen en een aantal vaste terugkerende programmaclusters worden de ankers van de programmering: zij zorgen voor stabiliteit en overzicht. Maar een huis voor de podiumkunsten staat nooit stil: het is onze taak om vooruit te kijken, bestaande denkbeelden te bevragen, het onverwachte naast het gekende te plaatsen. We koesteren onze eigen makers en vaste gezelschappen, maar zetten de deuren ook wijd open voor frisse wind van buiten. We presenteren grensverleggend werk dat we ontdekken op binnen- en buitenlandse podia, we onderzoeken

de relatie met andere disciplines en haken in op actuele thema's uit de samenleving. Deze dynamiek heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen: er is in huis een inspirerend artistiek klimaat ontstaan, waarmee we een belangrijke en levendige plek in het landschap hebben veroverd. Frascati is een open huis voor kunstenaars en publiek, en door zijn unieke positie ook een vaste waarde bij (internationale) programmeurs, journalisten, beleidsmakers en financiers.

HUISGEZELSCHAPPEN

Frascati gaat een intensieve verbintenis aan met vier Amsterdamse gezelschappen. De aard en omvang van elke samenwerking is uniek, maar alle zijn ze artistiek en inhoudelijk gemotiveerd door de wil om gezamenlijk zorg te dragen voor de creativiteit, levensvatbaarheid en duurzaamheid van het eigentijdse vlakkevloeraanbod in Amsterdam. Steeds staat een stevige en continue artistieke dialoog voorop: de makers worden betrokken bij de artistieke plannen van het huis en krijgen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van onze jonge makers door het geven van workshops of het begeleiden van eerste projecten. Het spreekt voor zich dat we intensief gebruik zullen maken van elkaars expertise en netwerken.

- *Toneelgezelschap Dood Paard* neemt letterlijk zijn intrek in het gebouw van Frascati, wat zal zorgen voor een artistieke uitwisseling op dagelijkse basis. De makers gaan o.a. de reeks *Play with Food* mee

Dood Paard / FreeTown © Sammie Pepet

organiseren en worden eens per jaar gastcurator van een programma rondom hun eigen voorstellingen. Overhead en *back office* worden gedeeld.

- Onder het motto 'overbruggen en verbinden' slaan we de handen ineen met *Likeminds*. Het nieuwe Studio Likeminds biedt jongeren tussen 16 en 23 de kans om hun talenten te ontwikkelen en zich te bewamen als maker. Frascati wordt tevens uitvalsbasis voor het eigen ensemble van Likeminds.

- *Nicole Beutler (nbprojects)* begon ooit als maker bij Gasthuis en is inmiddels een van de meest toonaangevende Nederlandse choreografen. In 2011 maakte ze bij Frascati haar eerste jongerenproductie, *Piece*, een succesvol voorbeeld van de bewakingsfunctie van ons jongerentrajec. Beutler zal haar voorstellingen afmonteren en tonen in Frascati. Ook participeren wij in het jaarlijkse workshopprogramma *we live here*, waarvan zij een van de initiatiefnemers is.

- Het internationaal gerenommeerde dansgezelschap *ICK Amsterdam* zal al zijn werk voor de kleine en middenzaal in Frascati presenteren. Frascati WG zal door ICK worden gehuurd voor langere residenties.

VASTE BESPELERS

Naast de voorstellingen van eigen productiehuis-makers en huisgezelschappen, wordt een groot deel van de programmering ingenomen door een kern van vaste bespelers. Dat zijn o.m. Wunderbaum, De Warme Winkel, Oostpool, Ro Theater, Bambie, Laura van Dolron, Ivana Müller, Ilay den Boer, Discordia, Hotel Modern, 't Barre Land, Boogaerd/VanderSchoot, Lotte van den Berg, Dries Verhoeven, DNA, Keesen&Co en Boukje Schweigman. Daarnaast is er een stevige relatie met TA. Behalve de TA-2 voorstellingen worden ook de kleinere projecten van TA hier uitgebracht: producties van aan TA gelieerde makers als Thibaut Delpout, Susanne Kennedy en Eric de Vroedt, acteursprojecten en bestaande repertoirevoorstellingen die bij Frascati een nieuw publiek kunnen bereiken (in april 2013 bijv. *La Voix Humaine*). Met onze vaste bespelers hebben we over de jaren heen een hechte band opgebouwd. We zijn overtuigd van de kwaliteit en noodzaak van hun werk. Er is een continu inhoudelijk gesprek en een groot wederzijds engagement. Steeds opnieuw zoeken we samen naar de geschikte manier om hun werk aan een breed publiek te tonen. Daar gaan we ver in: in veel gevallen zijn we de vaste premièreplek en geregeld zijn deze makers bij ons te gast met uitgebreide programmaclusters zoals Bambierambam, Mightysociety Invites of De Week van Hotel Modern. Ook presenteren we regelmatig werk op locatie in de stad. De relatie tussen de vaste bespelers en het productiehuis

willen we de komende jaren hechter maken door hen als coach of mentor te koppelen aan makers en door hun schrijf- of creatieopdrachten te geven in het kader van contextuele programma's.

EIGENTIJD'S AANBOD

Frascati volgt de ontwikkelingen op de andere Nederlandse podia op de voet, zodat het snel kan inhaken op interessant werk. Nieuwe of nog onbekende kunstenaars en gezelschappen krijgen elke seizoen ons aanbod en maken steeds weer nieuwe publieksgroepen nieuwsgierig. Een jaarlijks programma wordt *Jeux de Fras*: een speels format voor makers die de codes van het theater bevragen en op hun kop zetten. De voorstellingen uit de editie 2013 zullen ook letterlijk het theater openbreken: ze spelen op kantoor, in een hotel of in een park en maken de toeschouwer tot medespeler. Vanaf het seizoen 2012-13 gaan we bovendien een deel van onze Vlaamse gezelschappen samen met het Vlaamse Cultuurhuis de Brakke Grond programmeren. We huizen in dezelfde straat, en willen op deze manier het Vlaamse aanbod meer zichtbaarheid geven. Toonaangevend werk van o.m. Toneelhuis, tg STAN, NTGent, Jan Decorte en De Koe zal in beide huizen te zien zijn. De Brakke Grond blijft ook een belangrijke partner bij het ontwikkelen, produceren en programmeren van het internationale dans- en performancefestival *Something Raw*.

Bambie / Foto © Niels Stomps

MEER AANDACHT VOOR DANS

Vanaf 2013 zal Frascati zich steviger positioneren als een belangrijk podium voor de ontwikkelingen in de hedendaagse dans. We zullen producties presenteren van onze eigen jonge makers en het meer experimentele werk van Dansmakers. Daarnaast komt er een focus op veelbelovend talent uit Nederland en het internationale circuit. Het publiek betrekken we bij deze nieuwe lijn door de introductie van vaste avonden en door een cursus 'kijken naar dans'. Het festival Something Raw, dat in 2012 zijn elfde editie ingaat, blijft een cruciale rol vervullen. Het is te voorzien dat de invloed van dit festival de komende jaren zal toenemen, als een plek waar ruw en ongepolijst nog een kans krijgt.

INTERNATIONAAL

Frascati profileert zich al enkele jaren als hét Amsterdamse podium voor kleinschalig maar toonaangevend internationaal werk. Het internationale luik is inmiddels een organisch onderdeel van het huis geworden: we presenteren en coproduceren voorstellingen, en organiseren residenties en workshops. De komende jaren zullen we ons seizoen bovendien openen en afsluiten in samenwerking met twee festivals: het openingsprogramma bestaat uit het internationale programmaluik van het Amsterdam Fringe Festival en de afsluiting uit enkele kleine zaalvoorstellingen van het Holland Festival, die in artistieke dialoog met Frascati worden geprogrammeerd (een inhoudelijke samenwerking die al loopt sinds 2009). Met de SSBA en het Holland Festival ontwikkelen we een gezamenlijke marketingstrategie.

INTERDISCIPLINARITEIT

Theater en dans ontwikkelen zich niet in isolement: de invloed van disciplines als film, beeldende kunst of muziek is niet weg te denken uit het werk dat we presenteren. De komende jaren gaan we die grenzen nog explicieter opzoeken. De Appel en If I Can't Dance worden daarin belangrijke partners. Zo presenteren we in oktober 2012 met De Appel de eerste editie van wat een tweejaarlijks festival wordt rond beeldende kunst, theater en performance. We haken aan bij de realiteit van vandaag en laten kunstenaars nadenken over nieuwe vormen van democratie en samenleven.

JONGERENPROGRAMMERING EN EDUCATIE

Breakin'Walls is het vaste jongerenlabel van Frascati. De komende jaren zal het festival, dat we twee maal per jaar organiseren, ook worden ingezet om de jongerenproducties van Studio Likeminds te presenteren. Binnen de context van

Breakin'Walls zijn tevens inspirerende (jongeren) voorstellingen uit binnen- en buitenland te zien van bijv. DOX, De Kopergieterij of fABULEUS. Voor de organisatie, marketing en (rand)programmering van deze festivals werken we intensief samen met een groep creatieve jongeren: de jongerenredactie bestaat uit vijftien 16- tot 23-jarigen die hun talent voor programmering, vormgeving, journalistiek en verdieping binnen Frascati vorm kunnen tonen. Het is een unieke manier om de doelgroep bij het huis te betrekken, en hun verantwoordelijkheid te geven.

Frascati is verbonden aan het platform Theatereducatie Amsterdam (TEA, voorheen TAD), een samenwerkingsverband voor kunsteducatie van 12 verschillende Amsterdamse theaters en gezelschappen. Samen delen wij expertise, presenteren wij een gezamenlijk aanbod voor het voortgezet onderwijs via theatereducatieamsterdam.nl en organiseren zij jaarlijks een Theateradviesdag voor docenten uit Amsterdam e.o. Onze educatie is gericht op het VO (14+). We bereiken 24 scholen (ong. 1700 leerlingen). Maandelijks is in Frascati een voorstelling voor deze scholieren te zien, van gezelschappen als PIPS:lab, Don't Hit Mama, Siberia of Union Suspecte. Ons aanbod sluit het beste aan bij HAVO/VWO, maar we bereiken ook VMBO. Verder worden scholieren ook gestimuleerd om naar reguliere voorstellingen in Frascati te gaan.

Met TA en de SSBA delen we expertise en treden tezamen op in het contact met scholen en docenten. Nieuw is dat we gezamenlijk met 22 middelbare scholen een intensievere lange termijn samenwerking aangaan vanuit de ambitie dat elke leerling (HAVO of VWO) minstens één keer een voorstelling in Frascati en SSBA ziet.

AFNAME EN COPRODUCTIE

Binnen de dynamische praktijk van Frascati gaan we een toekomst tegemoet waarbij de strikte scheiding tussen programmeren en produceren vervaagt en we meer verantwoordelijkheid nemen voor het aanbod. Het is een tendens die al jaren zichtbaar is in vergelijkbare huizen als HAU, Kaaitheater en Vooruit en die resulteert in een grote levendigheid, diversiteit en kwaliteit binnen het vlakkevloercircuit. Een overtuigend

praktijkvoorbeeld van deze grensvervaging is de zojuist opgerichte coproductiesamenwerking met de Rotterdamse Schouwburg, theater Kikker, Theater aan het Spui, de Toneelschuur en de Verkadefabriek: samen gaan we zo'n zes voorstellingen per jaar productioneel ondersteunen en programmeren. De focus ligt op kwetsbaar en onderscheidend aanbod dat in de huidige situatie juist dreigt te verdwijnen.

ACTIVITEITENPLAN IN KORT

- **productiehuis** = 13 producties, 8 coproducties en dit zorgt voor 100 voorstellingen in Amsterdam
- **podium** = 318 voorstellingen + 18 activiteiten contextprogrammering in Amsterdam
- **totaal in Amsterdam:** 416 voorstellingen; 18 overige activiteiten; samen goed voor 33.390 bezoekers

Foto: Wiktke van Houwelingen

4. BEDRIJFSVOERING EN FINANCIËN

Frascati is als alle andere productiehuizen uit de BIS gekieperd. Het siert de stad dat ze de productie-huisfunctie als onmisbare schakel in de keten beschouwt en zo serieus werk maakt van talentontwikkeling. Frascati heeft bewezen dat ze dé juiste partij is om invulling te geven aan de functie talentontwikkeling. Frascati is een stabiele, financieel gezonde organisatie, die voldoet aan de voorwaarden voor adequaat financieel beheer, aldus het rapport van de Rekenkamer Amsterdam (*Kunst- en Cultuurbeleid. Tweede Rapportage*, april 2009). Frascati heeft in het huidige kunstenplan onder een nieuw bestuur en directie een uiterst positief fusietraject afgerond, de langslpende ontvlechting met het Vlaamse Cultuurhuis de Brakke Grond voltooid, veel aandacht gehad voor achterstallig onderhoud en het heft in eigen hand genomen in de bedrijfsvoering van de horeca.

- De **ontvlechting** met de Brakke Grond was reeds in 2005 voorzien maar kwam niet echt tot uitvoer. Ontvlechting was nodig om de verantwoordelijkheden van beide theaters weer helder te krijgen. Frascati torste een historisch gegroeide financiële verplichting met zich mee die geen recht meer deed aan de samenwerking en een gezond, evenwichtig partnerschap in de weg stond. Nu is er ruimte voor samenwerking op gelijkwaardige voet.

- **Achterstallig onderhoud** geldt o.a. het gebouw. Samen met extra middelen uit de DMO-regeling 'achterstallig onderhoud' is in 2009, 2010 & 2011 jaarlijks gemiddeld 2 ton geïnvesteerd, waar de eigen meerjarenbegroting slechts € 59.000 toeliet. Momenteel is een herzien meerjarenonderhoudsplan (MOP) in de maak, deze wordt nagezonden. Door het intensieve achterstallig onderhoud van de laatste jaren is de verwachting dat een herzien MOP zeker vijftigduizend euro lager ligt dan de huidige MOP, die een jaarlijkse investering van 3 ton aangeeft. Achterstallig onderhoud geldt ook de aandacht voor het publieksbereik. Frascati had geen adequate publieksgegevens voorhanden. Niet alleen nodig voor marketingdoeleinden, maar zeker onontbeerlijk bij het opstellen van nieuwe verdienmodellen. Samen met TNS NIPO is er een segmentatieonderzoek uitgevoerd, waaraan wij zelf drie focusgroepen gekoppeld hebben (zie publieksbereik). Op personeelsvlak heeft een intensief veranderingstraject binnen de afdeling techniek plaatsgevonden. Deze afdeling bestaat, zoals bij vele theaters, uit selfmade technici. Zij hebben het vak zelf inhoud gegeven, zitten al decennia in dezelfde organisatie en krijgen nu te

maken met jongere vakgenoten met een specifieke vakopleiding. Dit verdient aandacht.

- **Horeca:** vanaf oktober 2011 valt de exploitatie van de horeca onder verantwoordelijkheid van de besloten vennootschap Frascati Café bv., waarin Stichting Gasthuis Frascati enig aandeelhouders is. Het theater heeft eindelijk invloed op de horeca en dit zal in de toekomst geld op leveren.

In het komend kunstenplan leiden de gedane investeringen in achterstallig onderhoud tot een gebouw dat ook beter toegerust is voor verhuur, zeker in combinatie met de nieuwe horeca. De directe bemoeienis van Frascati met het Coalitieproject-1012 levert aandacht voor de Nes op; van politiek en stadsdeel om verloedering tegen te gaan, van nieuwe ondernemers die vestiging weer aandurven en van het publiek dat dit *Off Broadway* van Amsterdam herontdekt. Met de verworven essentiële kennis over het publiek en hun motivatie staat er in 2013 met het fondsenwervingsbureau Kalff en de Jager een loyaliteitscampagne op stapel. Het te verwachten vliegwieleffect moet ons toegang verschaffen tot het bedrijfsleven. De inschatting is dat de inspanningen van afgelopen jaren in de komende seizoenen hun financiële vruchten zullen afwerpen.

Frascati tekent in voor de functie 'productiehuis theater met eigen podium'. In de huidige bedrijfsvoering betekent dit een accentverschuiving van presenteren naar produceren. Frascati werkt de laatste jaren met een gemiddelde begroting van 3,7 miljoen (2,2 miljoen podium en 1,5 miljoen produceren). Door het wegvallen van OCW als structurele financier vervalt er bijna 25% van het budget.

De meerjarenbegroting 2013-2016 gaat uit van 2,8 miljoen, waarbij het budget produceren t.o.v. heden licht stijgt, maar drastisch bezuinigd wordt binnen de tak presenteren. Deze bezuiniging wordt deels gerealiseerd door **inkrimping** van de formatie: van 36,8 fte (begroting 2011) naar 27,55 fte, de totale loonsom daalt ruim 4 ton. Deze inkringing komt voort uit volgende veranderingen: 1. Frascati WG is niet langer publiekslocatie; 2. afname van het aantal voorstellingen; 3. langere speelseizoenen; 4. deel van het avondteam wordt vrijwilligers (inkrimping loonsom). Inkringing gaat gepaard met ontslagen, waarbij personeel met een behoorlijke staat van dienst helaas niet buiten schot kan blijven.

Frascati (theater & producties) kent in het huidige kunstenplan een eigen inkomstenpercentage van 17,9% (2009) en 24,2% (2010). Voor de bedrijfstak 'produceren' haalden we een eigen inkomstenpercentage van 25,9% (2009) en 55,5% (2010). Frascati heeft een vruchtbare relatie met ver-

schillende private fondsen. Onze beleidslijnen m.b.t. de succesvolle uitstroom van talent, de jongerenprogrammering/-educatie en de inzet van cultuur & cohesie voor individuele ontplooiing vinden zo deels hun financiële weg. Met de accentverschuiving naar produceren is de verwachting dat de gevraagde eigen inkomsten-norm van 25% in 2016 gehaald wordt. Het is moeilijk te voorspellen wat voor de komende vier jaar de bovengrens is; zo overzien de private fondsen met de verschillende nieuwe kunstenplannen, de nieuwe FPK- en BIS-spelregels nog niet wat er op hen afkomt.

Naast overheid en private fondsen bestaat onze inkomstenmix uit publieksinkomsten, (culturele) verhuur en dienstverlening aan derden. In deze mix ontbreekt nu nog het bedrijfsleven en het partnerschap. In het komende kunstenplan zal daar verandering in komen: de loyaliteitscampagne onder het huidige publiek is een eerste stap in het te gelde maken van dit aandeelhouderschap. Frascati gaat door de samenwerking met de theateralliantiepartners nog een bescheiden efficiëncyslag maken. Het betreft eerder 'goedkoper uit zijn, door gezamenlijke inkoop' dan een serieus nieuw verdienmodel.

5. PUBLIEKSBEREIK

MARKETINGMISSIE: BETEKENISMARKETING

In de hevig concurrerende en vermedialiseerde 'markt' van nu is een plek veroveren in de harten van het publiek belangrijker maar ook lastiger dan ooit. Engagement, oprechte betrokkenheid, een verbinding maken met de wereld als onderdeel van de identiteit van Frascati zijn echter verschillmakers. Een positieve waardering valt niet op te leggen, maar moet worden verdiend. Het is aan Frascati te communiceren 'wat we voor jou en de wereld kunnen betekenen'. De komende jaren wordt dit binnen de context van alle politieke en maatschappelijke ontwikkelingen en digitale dynamiek, de uitdaging van theatermarketeers. In 2010-11 heeft TNS NIPO een diepgaand publieksonderzoek uitgevoerd. Voor zowel Frascati als Gasthuis was het lang geleden dat er degelijk onderzoek was verricht. Bovendien was het nodig om de marketinginspanningen van de organisatie te professionaliseren en te effectueren. Doel van het onderzoek was om tot een goede segmentatie te komen die inzicht biedt in de opbouw van het publiek

Foto: Wikke van Houwelingen

qua leeftijd, genrevoorkeur en achtergrond. Dit heeft vijf zeer bruikbare segmenten opgeleverd: de traditionele, oudere theaterliefhebbers (26%) met als gemiddelde leeftijd 62 jaar; de dertig- en veertigjarige uitgaanders (25%) met als gemiddelde leeftijd 39 jaar; de culturele studenten en starters (18%) met als gemiddelde leeftijd 25 jaar; de gesettelde professionals (19%) met als gemiddelde leeftijd 51 jaar en de jonge theaterdieren (12%) met als gemiddelde leeftijd 30 jaar.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

Frascati-bezoekers zijn culturele heavy users. Men voelt zich verbonden met Frascati, met het vernieuwende en internationale karakter van het programma en met de locatie, en is zeer tevreden over de klantgerichtheid van het personeel. Wat opvalt is dat er door het publiek op serviceniveau geen onderscheid gemaakt wordt tussen een vlakke vloertheater en de stadsschouwburg. De toegankelijkheid van Frascati wordt gewaardeerd maar tegelijk verwacht men dezelfde service op het gebied van kaartverkoop, het placenten, de publieksruimtes, de informatievoorziening en de horeca.

AANDACHTSPUNTEN 2013 - 2016

Naar aanleiding van de conclusies van het publieksonderzoek richt Frascati haar marketingpijlen met name op twee doelgroepen de dertig- en veertigjarige uitgaanders en de culturele studenten en starters. In deze twee doelgroepen valt de meeste winst te behalen omdat zij zich aangetrokken voelen tot het programma en de locatie en beide duidelijke aanknopingspunten bieden voor beleidswijzigingen en verbeteringen. Bijvoorbeeld: creëer een duidelijke identiteit door artistieke medewerkers en theatermakers te laten interageren met het publiek. Breng in het aanbod herkenbare profielen aan, die aansluiten bij de verbeeldingswereld van het publiek. Neem zoveel mogelijk drempels weg door met product, plaats, tijd, promotie, prijs en faciliteiten eveneens toenadering te zoeken tot de doelgroepen.

Het bezettingspercentage van Frascati schommelt rond de 65%. Het behoeft geen betoog dat de grote gezelschappen, bekende ensembles en succesvolle nieuwe makers een hoge tot zeer hoge bezettingsgraad hebben terwijl de nieuwe makers, het performanceaanbod en het internationale aanbod over het algemeen een lager bezoekersaantal kennen. Frascati streeft overall naar een zaalbezettingsgraad van ca. 70%. Deze stijging wordt gerealiseerd op de volgende onderdelen: stadsgezelschappen, bekende ensembles, succesvolle nieuwe makers 85%; nieuwe makers 50-60%; internationaal, dans/performance 60%; samenwerking met de stadsschouwburg 80%.

Vertaald naar de twee doelgroepen betekent dat een stijging van 10 tot 15%. Frascati gaat beduidend minder voorstellingen programmeren; dit leidt tot een 'absolute' daling van het aantal bezoekers, maar met de beschreven groeiambitie in bezettingsgraad gaan we uit van een bereik van circa 37.000 bezoekers.

MIDDELEN & STRATEGIE

In februari 2012 gaat de nieuwe website van Frascati online. Op deze site zijn een programma-overzicht, ticketsysteem, social media-toepassingen en magazinefunctie succesvol geïntegreerd. Daarnaast heeft Frascati de beschikking over een nieuw mailing- en CRM-systeem waarmee we ons publiek en hun kijk- en koopgedrag continu kunnen volgen. Op die manier kunnen we aanpassingen maken in de communicatie en faciliteiten. In 2016 zijn website en social media uitgegroeid tot de dagelijkse communicatieplatforms voor Frascati, gezelschappen en publiek. Degelijke kennis van het publiek wordt gekoppeld aan de presentatiewijze van het aanbod, marketingmiddelen en acties. Het publieksonderzoek vormt de basis van de kennis; de nieuwe website en het mailingsysteem vormen de basis voor de middelen. De marketeers werken vraaggericht doordat ze verantwoordelijk zijn voor een bepaald publiekssegment. Ze kennen hun publiek en weten wat Frascati hun te bieden heeft door te communiceren en te luisteren. Onmisbaar is een helder profiel en keuze van de zalen/locaties, een optimale service en flexibele prijsstelling.

De afdeling marketing werkt nauw samen met de gezelschappen en zet haar expertise in bij het begeleiden van de (jonge) makers op het gebied van marketing, communicatie en pr. Sinds 2011 werkt Frascati samen met de afdelingen marketing van de SSBA en het Holland Festival. Uit ons onderzoek blijkt dat het Frascati-publiek voorstellingen van beide zeer frequent bezoekt. Vanuit die wetenschap is het logisch om voor dat deel van het publiek de krachten te bundelen.

BIJLAGE THEATERALLIANTIE

VAN NOOD TOT DEUGD

NAAR EEN VERSTERKING VAN DE THEATERINFRASTRUCTUUR IN AMSTERDAM

Een aantal prominente theaterinitiatieven in Amsterdam, te weten de Stadsschouwburg Amsterdam, Toneelgroep Amsterdam, Holland Festival, Frascati, Likeminds, Julidans, het Nederlands Theater Festival (waarvan onderdeel de Amsterdam Fringe Festival) hebben zich verenigd binnen in een nieuw samenwerkingsverband teneinde de theaterinfrastructuur in onze hoofdstad te versterken en te stimuleren.

De alliantie omvat een, voor een ambitieuze culturele wereldstad, essentiële keten van productie en presentatie die begint bij de jonge theatermaker en startend cultureel ondernemer en die eindigt bij de promotie en presentatie van internationale topkunst op het allerhoogste niveau. De Alliantie wil planning en beleid met elkaar afstemmen met als doel nog betere resultaten te boeken, bijvoorbeeld waar het gaat om het bewerkstelligen van een internationale doorbraak van Nederlandse theatermakers en regisseurs; een platformfunctie die nu bij o.a. het Holland Festival (HF) ligt. Daarnaast wil de alliantie beziën op welke vlakken er effectiever en efficiënter gewerkt kan worden vanuit het oogpunt van o.a. publieksbereik en kostenreductie.

De Alliantie wil in gezamenlijkheid pal staan voor de waarde en het belang van een bloeiend Amsterdams theaterklimaat en gezamenlijk de (internationale) promotie van de Amsterdamse podiumkunsten ter hand nemen vanuit het besef dat iedereen gebaat is bij het succes van de ander. Kwaliteit, diversiteit en dynamiek zijn daarbij kernbegrippen. Ofschoon het in het landelijke beleid geen prioriteit meer lijkt te hebben is culturele diversiteit voor de Alliantiepartners van belang.

DE ALLIANTIE GAAT SAMENWERKEN OP DE VOLGENDE ZES HOOFDGEBIEDEN:

1:

Presentatie en productie van hoogwaardig aanbod voor grote-, midden- en kleine zaal.

Het theater in Amsterdam kent in geografisch opzicht twee belangrijke kernen; het Leidseplein en De Nes. De Stadsschouwburg (SSBA) en Frascati, gepositioneerd in deze twee kernen, nemen verantwoordelijkheid voor een breed theateraanbod. Zij zullen de programmering in nauwe samenhang tot stand laten komen, zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de eigenheid van beide huizen. De Alliantie zoekt naar interactie tussen de verschillende circuits; grote- midden- en kleine zaal. Hierdoor krijgt het theater meer dynamiek en innovatieve kracht. Zo zal Ivo van Hove bijvoorbeeld weer een voorstelling voor Frascati maken en gaat Likeminds op voor een productie in de grote zaal van de Stadsschouwburg. Toneelgroep Amsterdam (TA) wil de komende vier jaren naast grote internationale regisseurs drie tot vier nieuwe aanstormende regisseurs in de grote zaal presenteren. De Stadsschouwburg organiseert 'Specials' met groepen die normaal de kleine zaal bespelen.

2:

Internationale programmering en profilering

De Stadsschouwburg, Holland Festival en Frascati gaan intensief samenwerken op het gebied van de internationale programmering. Doel is het bieden van een volwaardig internationaal programma, gebracht over het gehele seizoen, dat een maximaal publiek bereikt. De bestaande samenwerking tussen Frascati en Holland Festival wordt versterkt. TA is het 'visitekaartje' voor de kracht van het Nederlandse toneel in het buitenland. De Stadsschouwburg en TA werken samen binnen het Europese Prospero-project. Frascati legt zich toe op de programmering en (co)productie van vernieuwend kleinschalig internationaal aanbod. Zowel het Holland Festival als het Nederlands Theater Festival (NTF) fungeren als promotieplatform voor het theater onder internationale professionals, waarbij het HF internationaal en nationaal aanbod toont en het NTF Nederlands en Vlaams aanbod.

3: Talentontwikkeling

Frascati, Toneelgroep Amsterdam, Likeminds en het Amsterdam Fringe Festival garanderen door bestaande expertise de invulling van deze belangrijke functie voor de stad op een wijze die recht doet aan de artistieke en culturele diversiteit van het Amsterdamse landschap. Door de samenhang kan de doorstroom worden gewaarborgd naar de diverse circuits (repertoiretoneel voor de grote zaal naast documentair theater voor de kleine zaal, multidisciplinair theater naast mime en locatie theater e.d.). Hierbij richten we ons zowel op de talentontwikkeling na, als voorafgaand aan de kunstvakopleiding. In het bijzonder is er aandacht voor jongeren. Zo werken sinds de overname van de activiteiten van Jongerentheater 020 door Frascati Producties professionele makers met jongeren uit Amsterdam van 16 t/m 23. Met Likeminds wordt een samenwerking opgezet waardoor getalenteerde jongeren na workshops te hebben gevolgd in het grassroots-circuit een vervolgstap kunnen zetten. Het HF biedt (vaak in samenwerking met Frascati) jonge(re) Nederlandse regisseurs via masterclasses de kans te werken met internationaal gerenommeerde regisseurs.

4: Diversiteit

Diversiteit is onlosmakelijk verbonden met het theater in de stad Amsterdam. Grootstedelijk en eigentijds theater komt tot stand vanuit een dialoog tussen de verschillende tradities en achtergronden en is bij voorkeur ingebed in de bestaande structuren. TA, Stadsschouwburg, Likeminds, de Fringe en Frascati geven maximale ruimte aan deze dialoog. Acteurs van TA gaan een artistieke uitwisseling aan met de makers van Likemind. Frascati Producties produceert werk van Alida Dors, Sadettin Kirmiziyüz en Melih Gencboyaci. Urban Myth organiseert programma's in de Schouwburg. De Stadsschouwburg gaat programmeren in Bijlmerparktheater en Podium Mozaiek.

5: Publiek

Zowel publieksverbreding als een versterking van de binding met het publiek zijn van belang. Stadsschouwburg en Frascati gaan samenwerken op gebied van marketing en communicatie waardoor het publiek op maat kan worden geïnformeerd over het integrale aanbod van de diverse partners. TA en Stadsschouwburg werken al intensief samen, maar dat kan nog beter. Ook het NTF, Julidans en de SSBA trekken op publicitair vlak met elkaar op. De Alliantiepartners voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de blijvende aanwas van nieuw publiek. Door een continue en consequente

programmering wordt nieuw publiek gegenereerd. Daarnaast worden programma's ontwikkeld op de grens van kunst en samenleving (bijv. Crisis in Frascati en Expanding Theatre in de Stadsschouwburg) die succesvol zijn gebleken in het genereren van een nieuw publiek. De Wijkjury, een initiatief van Adelheid Roosen en ZINA ondersteund door de Stadsschouwburg, Frascati, het NTF en TA, is eveneens een voorbeeld van een wijze waarop nieuw publiek kan worden betrokken bij theater. Op gebied van educatie voor jongeren en volwassenen gaan de partners verregaand samenwerken. Educatieve activiteiten worden samengevoegd waarbij de Alliantie denkt een gezamenlijk totaalpakket voor het onderwijs in Amsterdam kunnen aanbieden.

6: Ondersteuning en bedrijfsvoering

Waar mogelijk en wenselijk wordt facilitair en zakelijke ondersteuning geboden aan een aantal Amsterdamse gezelschappen (zoals TA dit bijvoorbeeld nu al doet voor Female Economy, Thibaud Delpout en Mighty Society) om daarmee, ondanks de bezuinigingen belangwekkend aanbod in stand te houden. De Alliantiepartners gaan waar mogelijk samenwerken in de bedrijfsvoering. Sommige back office activiteiten zullen gedeeltematig worden samengevoegd waardoor de output kan worden vergroot.

Niet vrijblijvend

Om te voorkomen dat de samenwerking vrijblijvend wordt kent de Alliantie structurele vormen van overleg, onder te verdelen naar thema's als educatie, programmering, marketing, talentontwikkeling en gezamenlijke evenementen.

Binnen het Directie Overleg dat twee tot drie maal per jaar plaats vindt, worden de grotere thema's binnen de Amsterdamse podiumkunsten in het algemeen en binnen de Alliantie in het bijzonder besproken. Deze worden waar nodig verder uitgewerkt in uitvoerings-overleggen tussen de relevante partijen.

Belangrijke knelpunten worden behandeld binnen zogenaamde 'verbeterteams', waarbinnen men zich volgens een gestructureerde methodiek buigt over onderwerpen als bijvoorbeeld kostenbesparende maatregelen.

Door het overleg binnen de Alliantie een structurele status te geven en de uitvoering van oplossingen voortdurend zorgvuldig te plannen, te controleren en te borgen is de samenwerking niet vrijblijvend maar effectief en meetbaar. De directies van de alliantiepartners staan garant voor de doorvertaling van het gezamenlijke beleid naar de eigen organisatie.

● **FRASCATI** ●
